

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN

Uredništvo in upravljanje: je v Ljubljani, Gradišče stev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čeku.

Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—

Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552.

D 90.— — Plača in tož se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 15. julija 1919.

ŠTEV. 83.

Konferenca v Haagu.

Že leta 1899 se je vršila v Haagu na predlog ruskega carja prva mirovna konferenca. Na tej konferenci se je porodila misel za zgradbo velike mirovne palače. Ameriški milijarder Andrew Carnegie je daroval za zgradbo te palače 1½ milijona dolarjev, na kar se je leta 1903 napravila takozvana Carnegijeva ustanova, kateri je bila poverjena uprava svote in naloga, da pospeši zgradbo palače. Nizozemska vlada je darovala 700.000 goldinarjev, za nakup zemljišča in 30. julija 1907 se je o priliki druge mirovne konference, na kateri se je udeležilo 45 držav, položil temeljni kamen. Koncem avgusta leta 1913 je bila zgradba končana. Pri položitvi temeljnega kamna je predsednik ustanove izjavil: »V tej palači ne bo razlike med močnimi in slabimi, odločala bo samo pravica! V mirovni palači se je na to naselilo stalno razsodišče, katero je ustanovila prva mirovna konferenca. Stalno je pa od tega razsodišča tam samo mednarodni urad in upravni svet, ki obstoji iz zastopnikov tujih vlad, akreditiranih v Haagu pod predsedništvom holandskega zunanjega ministra. Izza konca vojne se v mirovni palači zbira razen tega tudi stalni mednarodni sodni dvor, katerega je postavila zveza narodov.

Razsodišče je v mirovni palači od leta 1913 naprej rešilo že marsikateri spor med posameznimi državami, velikih del pa, ki bi imela največji pomen, se tukaj ni še obravnavalo. Čudno je le, da se niso že prve konference zmagovalcev, ki so bile zbog neizvršljivosti verzajskih pogojev potrebne, vršile tukaj. Komaj ob zaključku genovske konference se je po predlogu Lloyd Georgea določilo Haag kot sedež sledeče konference. Napočil je za mirovno palačo veliki dan, ko se je zbralo tam v glavni komisiji 25 zastopnikov raznih narodov, udeležencev vojne in nevtralnih, ki naj bi z zastopniki sovjetske Rusije sklenili sporazum, od katerega se v Genovi ni moglo priti, sporazum o obnovitvi Evrope, ki ni brez sodelovanja Rusije mogoč. Konferenca ima namen, da najde sredstvo za ozdravljenje sveta od bolezni, katero mu je prizadela vojna, in za katero se je zaman iskalo leka v Versailles-u, zaman tudi v Genovi. Naloga, katero bi imela izvršiti konferenca, je zelo težka. Največje težave povzročajo velikanske razlike, ki nastajajo v metodah vlade sovjetske Rusije in drugih držav, ali bolje rečeno med Rusijo na eni in Francijo na drugi strani. Vsi dogodki, ki so se do sedaj vršili na haaški konferenci ne dokazujejo res ničesar drugega, nego da gre tu le za sovjetsko nazarje o proletarski diktaturi na eni strani in intransigentno stališče francoskih šovinistov na drugi strani.

Pravi ključ za vzpostavitev svetovnega miru in za obnovo svetovnega gospodarstva bo mogoče najti, ako je to na svetovnih konferencah sploh mogoče, le tedaj, ako bodo pri eni in isti mizi sedeli zastopniki vseh držav enakopravno eni zraven drugih, ne ti kot zastopniki monarhistov, drugi kot zastopniki republikancev, drugi zopet sovjetov itd.,

ampak kot enakopravni zastopniki vseh narodov, katere navdaja edina skupna želja, da najdejo najboljša sredstva za vzpostavitev blagostanja v Evropi. Že koj začetka se je pokazalo, da stoje Francozi na drugem stališču, da ni njih politika nič manj diktatorskega značaja nego je sovjetska. V njih prid je seveda parola, katero so si napisali na svojo bojno zastavo, da so prvoboritelji za meščanski družabni in gospodarski red proti komunizmu, ki je navalil tako strašno nesrečo nad Rusijo in preti celji Evropi. Pri tem svojem naziranju gredo pa tako daleč, da bi raje žrtvovali celo Rusijo, da bi raje videli polom cele države, nego, da bi se tudi za ped umaknili od svojega stališča. Seveda je njim to lahko trditi, saj je gospodarska konstrukcija Francije taka, da je prav malo odvisna od prometa z drugimi državami, da ni ona v položaju, kakor je Anglija, Italija in Belgija, ki so v znatni meri navezane na inozemski promet.

Glavni in morda edini cilj Rusije je ta, da si na haaški konferenci zagotovi kredite, ki so potrebni za vzpostavitev industrije in trgovine ter za obnovo celega gospodarstva. Vsak ruski predlog, vsak ruski odgovor, vsaka ruska parada meri le na to, kje najti kredite, kako priti do kakšnega posojila. Z druge strani pa se zahtevajo od Rusov koncesije, zahteva se ukinitvev sekvetrov nad premoženjem inozemcev, zahteva se priznanje privatne lastnine. Priznanje privatne lastnine, to je ena izmed glavnih ovir, ki ne pustijo Rusijo na prosti tir, kjer bi se mogla svobodno kretati in kjer bi znala najti pot k ozdravljenju. Že mnogokrat se je govorilo o priznanju zasebne lastnine s strani sovjetske vlade, toda vse te vesti so se demantirale, oziroma so jih sovjeti kmalu potem, ko so jih izrekli, zopet preklicali. To igranje sovjetov, to žongljanje s temi tako važnimi pojmi, je povzročilo pri Francozih tako nezaupanje do sovjetov, da sedaj njegovim izjavam sploh več ne verujejo. Francozi ne zahtevajo samo formalne izjave o priznanju privatne lastnine, katero bi mogoče sovjeti končno tudi dali, ampak zahtevajo tudi garancije, da se bodo pravice do zasebne lastnine res tudi respektirale.

Na tem nezaupanju, na tem boju za priznanje privatne lastnine na eni strani, za podelitev kreditov na drugi strani peša vsako delovanje konference in danes lahko trdimo, da je bil skepticizem, ki smo ga imeli ob ovtoritvi konference o njenih uspehih popolnoma upravičen. Zadnje vesti iz Haaga pravijo, da konferenca potaplja in da je v kratkem pričakovati nje konec. Zato se nikakor ne bomo čudili, ako nam že jutrišnje brzojavke prinesejo vest, da je francoska delegacija že na potu v Pariz in da se tudi vsi drugi zastopniki pripravljajo že za pot. Ni dolgo od tega, ko se je govorilo o petrolejski kupčiji, ki bi se naj sklenila na haaški konferenci. Vesti o tem so kmalu potem, ko so se pojavile v javnosti, zopet zginile in ni se čulo, v koliko je na tej kupčiji resnice, mislimo pa, da bomo kmalu po definitivnem sklepu konference slišali, kdo je dobil eksploatacijo teh ali onih petrolejskih vrel.

Italija se ni za pozitiven uspeh haaške konference mnogo trudila, vsaj nje zastopnik na konferenci ni pokazal, da bi mu bilo mnogo na tem ležeče. Italija je bolj zadovoljna, da ni prišla do nobenih pozitivnih zaključkov, vsaj tako bo imela proste roke in bo smela kmalu po konferenci bodisi v Moskvi ali kje drugje z Rusi prosto paktirati, ter se tam lažje boriti za svoj egoizem, ne da bi pri tem odpadla samo mrvica koristi tudi za splošnost.

Pri drugih enakih konferencah se je ob njih sklepu trdilo, da so imele edini ta rezultat, da jim bodo sledile druge. Na haaški konferenci se o drugi konferenci do sedaj še ni sklepalo, mogoče ne bo imela ta konferenca niti tega uspeha, da se je na njej porodila misel za sklicanje druge konference. Sicer ni to prevelik rezultat, vsekakor bi bila ideja, da se kmalu skliče zopet enaka konferenca v teh vročih dneh za mehke možgane naših diplomatov ženjalna in vse hvale vredna.

Finančni odbor sprejel ameriško posojilo.

Na seji dne 11. t. m. je finančni odbor sprejel zakon o ameriškem posojilu v znesku 100 milijonov dolarjev. V odboru se je vršila zanimiva debata o zgradbi železniških prog. Minister saobračaja Stanič Andrija je je porabil priliko, da je v daljšem ekspoziju očrtal bistvene točke vladinega programa o gradnji novih, prepotrebnih železniških prog, ki naj bi vezale notranjost države z Jadranskim morjem. Ekspozje ministra saobračaja so vsi parlamentarni krogi sprejeli z velikim zanimanjem. Posojilo se po izjavi ministra saobračaja uporabi: 1. v kritje 7% 500 milijonskega notranjega investicijskega posojila; 2. v izplačilo 30 milijonskega posojila za gradnjo mostov in 3. za gradnjo Jadranske železnice.

Minister saobračaja je predložil finančnemu odboru detajliran načrt o gradnji raznih železniških prog. Po tem načrtu se v prvi vrsti namerava reorganizirati železniški promet in sploh spraviti promet v normalno smer. Po načrtu ministra saobračaja se zgrade sledeče železniške proge:

1. Proga Beograd-Kotor v daljini 580 km t. j. glavna proga projektirane Jadranske železnice.
2. Proga Pančevo-Beograd.
3. Proga Split-Sarajevo-Mostar.
4. Niš-Prokoplje-Pristina.
5. Ohrid-Skopje.
6. Požarevac-Grahovo.
7. Kragujevac - Kraljevo- Mitrovica.
8. Kočevje-Vrbovsko čez Brod-Moravice.
9. Beograd-Sabac-Foča.
10. Rogatec-Krapina.
11. Veles-Štip.
12. Št. Janž-Sevnica.
13. Split-Sibenik-Bakar.

Minister saobračaja je dalje podal podroben načrt o uporabi posojila. Med drugim je naglašal, da se iz posojila nabavi v prvi vrsti železniški material in da se iz tega posojila zgrade tudi železniške delavnice oz. da se razširijo nekateri kolodvori.

Po končani debati je finančni odbor sprejel posojilni zakon z 12 gla-

sovi proti 6. Poslanec Radović je določen za glavnega poročevalca v plenumu narodne skupščine. Kakor je pričakovati, pride posojilni zakon pred plenum skupščine tekom treh dni.

Problem jadranske železnice.

Imajoči pred očmi, da smo dobili 100 mil. dolarjev zunanjega posojila za zgradbo železnice pod jako težkimi pogoji, moramo vsekakor gledati, da bomo s tem denarjem vsvarili po mogočnosti v kratkih letih — železniško mrežo, ki bo služila najsplošnejšim interesom celokupne naše države — nikakor pa se ne sme ta izposojeni si denar vporabiti samo za eno, magari še tako veliko in prvorazredno, toda drago in na koncu konca najbrže nerentabilno jadransko železnico. — Radi tega smatramo za veliko važnost na tem mestu naglasiti, da bi absolutni gradbeni stroški Klodičeve jadranske žel. znašali (junij 1922) 1,5 milijarde dinarjev brez obresti in voznih sredstev, medtem ko bi isti znašali pri varijanti II okroglo 2,6 milijarde din., pri IV približno 2,8 milijarde din., pri III. pa še več. Od zunanjega posojila 100 milijonov dolarjev bi bilo torej sledeče razmerje:

Klodičeva varijanta 22,5 milijonov dolarjev;

II. varijanta 39 milijonov dolarjev;

IV. varijanta 42 milijonov dolarjev.

Pri tej priliki pa ne smemo pozabiti omeniti, da se morajo pri varijanti II., III. ali IV. zgraditi tudi luke, katerih ogromni stroški se morajo še prišteti železnično-gradbenim stroškom. Iz tega ponovno sledi, kar posebno poudarjamo, da gradnja Klodičeve jadranske žel. skupno z dograditvijo luk Sušak, Bakar itd. ne bi dosegala gradbenih stroškov same žel. pri varijanti II., III. ali IV.!!!

Ker je zboljšanje sedanje proge Beograd-Dubica zamišljeno s težkim gornjim vztrojem in samoobsebi umevno tudi nova proga Dubica-Sušak, bi znašala povprečna hitrost brzovlakov med Beogradom in Sušakom 79 km na uro. Ako bi se vlak vstavil na 12 postajah, potem bi se moglo prevoziti progo Beograd-Sušak v 7 urah! Mimogrede bodi omenjeno, da traja danes vožnja Zagreb-Sušak 5 ur in pol. Nova žel. bi skrajšala sedanjo zvezo Beograd-Kvarner za (649—554 =) 95 km in najvišja točka bi se znižala za (836—470 =) 366 m.

Z ozirom na to, ker se v glavnem stremi za zvezo Beograd-Klek (II) in Beograd-Kotor (III in IV), se bo pri primerjavi Klodičeve jadranske žel. z ostalimi kdo spodtaknil nad morskim potem Kvarner-Klek. Jasno je, da bi blagovni vlak potreboval iz Beograda za Sušak manj časa kakor pa za Klek. Razume se tudi dalje, da bi v tem prihranjenem času parnik prevozil že lep del pota Kvarner-Klek, vendar še bolj razumljivo pa je, da se pri zvezi Beograd-morje ne oziramo v prvi vrsti na lokalni, ampak na prekomorski promet, pri katerem se razlike glede časa in tarifov pri razdalji Kvarner-Klek izgube. V lokalnem pomorskem prometu se bo Beograd skoro gotovo po-

služeval dalmatinskih in črnogorskih pristanišč.

Istotako bi zamogel kdo prigovarjati Klodičevi jadranski žel. Beograd — Kvarner, da gre v smeri, katera bi bila preblizu italijanske meje. Tozadevno navaja g. ing. Klodič sledeče: »Kar se tiče pregovarjanja, da leži Kvarner na meji, pripomnimo, da je naša dolžnost varovati narod na meji ne samo politično, ampak tudi ekonomsko s tem, da postavimo nasip proti tuji ekspanziji. Ako se odmikamo proti jugu, bomo oslabili s tem lastni bok. Ravno v stratezičnem smislu bi bila ta nova proga Beograd — Kvarner ogromne važnosti, ker bi branili ta naš bok čisto gotovo pa takrat, kadar bi bile Slovenija in Hrvaška v kaki vojni nesreči izgubljeni. — Oglejmo si na kratko položaj bodočega pristanišča Klek. Ne pretiravajmo vrednosti Kleka v vojaškem pogledu! V vojnem slučaju prestane naš morski promet za Klek ravno tako, kakor za Kvarner. Proti bombam in strupenim plinom iz zraka je luka v Kleku ravno tako nezavarovana kakor v Kvarneru! V slučaju direktnega napada s četami itd. moramo braniti našo mejo Sušak—Triglav, pa če se nahajajo luke v Kvarneru ali ne! Pa morda ta nova žel. ne bi bilo posebno sredstvo za obrambo? Vojne luke seveda ne bomo gradili v Kvarneru. Čisto prost dostop do prekomorskih cest v popolnem smislu besede ne bomo v nobenem slučaju dosegli, ker ne smemo pozabiti, da na obeh obalah Otrantske ožine vlada tuja roka. Upajmo, da bomo vsaj na morju med našimi otoki v doglednem času močnejši kot smo danes in pripravljeni za obrambo tako v Kleku kakor sploh vzdolž naše obale. — Klek ima še svoje slabe strani v tem, prvič, ker vlada tamkaj še danes popolna puščoba, drugič pa, ker bi ta nova luka škodovala že stoletja obstoječim pristaniškim interesom! To se ne sme nikakor zgoditi! Končno nasprotujejo tudi ogromni stroški nove luke v Kleku. Kar je tu rečeno za Klek, velja večinoma tudi za Kotor. — Tudi ugovor, da sta Sušak in naša severna obala izpostavljena tujskemu vmešavanju celo v mirnem času, ne drži. Kadar bo naše razmerje napram oficijelni Italiji končno razčiščeno ter vzajemno in mednarodno priznано, takrat nam bo lahko nastopiti proti takim vmešavanjem, kakor so n. pr. današnja. Sicer se pa takrat izvestni elementi niti ne bodo upali jih ponovno inscenirati«.

Klodičeva jadranska žel. pa ne nudi samo za Beograd velikih prednosti in koristi, temveč ima istočasno

to veliko in dobro lastnost, da je možno na njo priključiti tudi druge cele pokrajine v tu- in inozemstvu. Unska žel. bi ostala v vsakem slučaju zelo potrebna zveza zaledja s Šibenikom in Splitom (Beograd—Šibenik 688 km, Zagreb—Sunja—Šibenik 373 kilometrov). Iz Vinodola se jako lahko zgradi odcep za Selce, Novi do Senja, kateri bi popolnoma nadomestil projektirano progo B. Krupa—Bihač—Senj. Bosna se kaj lahko priključi na svoji zapadni strani na to novo žel. — S pomočjo nekoliko km dolgega ogranka od postaje Javoranj—Novi je možen spoj z Bos. Novi, kjer se v bližini Ljubije nahajajo ogromne množine železne rude. — Plitvička jezera bi se mogla z komaj 30 km dolgo progo zvezati z postajo Slunj.

Tudi Zagreb bi imel od Klodičeve jadranske žel. velikanske koristi. S pomočjo 16 km dolgega spoja postaje Oštarije (pri Ogulinu na postojeci žel.) z postajo Zagorje na zamisljeni novi zvezi Beograd—Kvarner bi dobili deloma novo progo Zagreb—Kvarner, katera bi bila za 35 km krajša, dvigala bi se samo na 470 m (sedaj 836 m) nad morjem, v pravcu na morje bi imela 7‰ sedaj 16‰ v — nasprotni smeri pa 10‰ (sedaj 25‰). To bi bil nekako stari projekt iz leta 1906. Vozni čas brzovlakov Zagreb—Sušak bi se zmanjšal za 1 uro 40 min.

S tem, da skrajšamo in zboljšamo zvezo Zagreba s Kvarnerom smo pognili tudi severne države (posebno Češkoslovaško) na Kvarner. Vzemi-mo, da je Bratislava izvozna točka, tranzitna zvezna proga pa Bratislava—Szombathely—Gyekenyes, potem bi gravitirala cela Moravska in velik del Češke na Kvarner. Na tak način pridobimo novo evropsko prometno linijo sever-jug, katera bi bila za Zagreb od velike važnosti. — S Klodičovo jadransko žel. pridobimo pa tudi še eno prečno novo evropsko prometno žilo, takozvano »južno-evropsko linijo na 45 stopinj širine«, namreč London — Paris—Milano—Trst — Sušak — Beograd—Bukarešt (Carigrad, Atene), katera bi bila za našo državo od neprecenljive vrednosti.

In Slovenija? Tudi ta, za našo državo največ žrtvujoča — radi tega pretečemu gospodarskemu poginu najbolj izpostavljena, v nemško-italijanskih kleščah se nahajajoča, jugoslovanska pokrajina noče več zavseti od milosti in nemilosti italijanske, ampak stremi po čim prejšnji zvezi z za njo edino odgovarjajočim izhodiščem na morje, t. j. — s Kvarnerom. Kdo se ne spominja borbe v časopisih, v kateri je hotel vsak po-

samezni odbor dokazati svojo varijanto za edino pravo. — Danes po preteku enoletne tozadevne borbe lahko izjavimo dokazano dejstvo, da pride v poštev pri zvezi Slovenije z morjem, le istočasna žel. zveza Kočevja in Črnomlja preko Severina na Kupi z reško progo (na Vrbovsko). Ta varijanta se pa v slučaju gradnje Klodičeve jadranske žel., ozir. v slučaju gradnje proge Oštarije—Zagorje — Sušak še v toliko zboljša, da ne gresta obe podaljšani veji dolenskih železnic (iz Kočevja in Črnomlja) več na Vrbovsko, temveč preko Ponikve na Ogulin — Oštarije—Zagorje — Sušak, s čimur bi bila menda nesporno ustvarjena najboljša žel. zveza Slovenije z morjem.

V Zagorju bi se stekale 3 glavne smeri (Beograd, Zagreb, Ljubljana), razven tega še lička in obstoječa reška žel. — torej pet linij. Zagorje bi postalo zelo važno žel. križišče, obenem pa najjužnejša točka z našo zapadno mejo paralelno idočo žel. Kranjska gora—Jesenice—Ljubljana — Kočevje — Ponikve — Ogulin—Zagorje. Na to obmejno žel. bi prečile dve glavni progi: Zagreb—Zidani-most—Ljubljana in Dubica—Zagorje ter lokalna Caprag—Karlovac. Meja bi bila torej zadostno zavarovana.

Predlaga se torej s Klodičovo jadransko žel. zveza z morjem, katera bi bila tudi v eminentnem interesu Zagreba in Ljubljane. Izključeno je popolnoma, da bi se ta nova žel. z zasiguranim območjem sektorja Beograd — Kvarner — Ljubljana — Bratislava—Brno ne bi izvrstno rentirala.

Ta žel. bi služila vsem interesom našega troimenega naroda in izključena bi bila vsaka medsebojna zavist.

Prednosti te nove zveze Beograda z morjem so torej zares ogromne! Naloga nas vseh, posebno političnih strank in gg. poslancev bi bila, poprijeti se z vso energijo dela, da se pri usodepolni odločitvi ne prezre interesov Slovenije in tudi Hrvaške.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

XIX. Izkoriščanje črnega bora za smolnice, katran, terpentinsko olje in kolofonijo pri nas.

Najglavnejše izkoriščanje črnega bora pri nas obstoja v tem, da se uporabi smolnati spodnji del za izdelavo smolnic in katrana. S tem poslom se bavi v Srbiji v vasi Zaovine v Račanskem srezu okrog 200 ljudi, v vasi Duškovac v Požeškem srezu 10 ljudi, v vasi Ro-

siči v Črnogorskem srezu 10 ljudi, v Mokrogorski občini 60 ljudi, v Semenjevski 20, v Jablaniški 25, v Dodroseliški 75, in v Dragliški 7 oseb ter vse občine Zlatiborskega sresa. Vsi ti štirje sresi se nahajajo v Užičkem okrogu. Katran in smolnice (srpsko: luč) iz užičkega okruha se razprodajajo po celi Srbiji. Razen tega je v vaseh Djakovo, Vrestnik, Studenica, Gradac, in Zarev v Studeniškem srezu okrog 50 oseb, ki izdelujejo smolnice in katran. Ta se prodaja po Čačanskem in Kruševskem okrogu. V Pribojski občini pribolskega sresa se bavi okrog 200 hiš z izdelavo smolnic in katrana, kakor se tudi izdeluje v vaseh Kratovo in Rutašani v Novovaroškem srezu prijepljskega okruha okrog 300 kg smolnic in katrana. Ti zadnji so prodajali po stari Srbiji in Makedoniji do Soluna. Dalje se izdeluje smolnice in katran v Maleškem srezu Bregalniškega okruha; v Borihovu v Bitolskem okrogu izdeluje vas Rođen katran, a vas Bitolište, Počiste in Građešnica pa smolnice. Z izdelavo smolnic se bavijo deloma še v Črni gori in Bosni, a le za lastno porabo.

Za smolnice se porablja najbolj smolnati del korenine in debla do višine 1.5 m, za izdelavo katrana pa oni del, kar ostane manj smolnatega. Deblo preko višine 1.5 m se sedaj uporablja za izdelavo stavbenega lesa, medtem ko se je prej navadno metalo proč, kar je dalo povod mnenju, da izdelovalci katrana na slepo uničujejo gozdove. To pa ne odgovarja resnici, ker kjerkoli raste črni bor in se ga uporablja za izdelavo smolnic in katrana, tam še danes obstoja a kjer je raste bel (zlati) bor ki se ne uporablja za izdelavo smolnic in katrana, je že davno požgan in zatrt in je prostor porabljen za pašnike. V dobah, ko še ni bilo cest, je bila izdelava smolnic in katrana iz črnega bora edina možnost izkoriščanja gozdov, in zato se je tudi nanj pazilo ter še danes obstoja. Da se poprej deblo ni dalo izkoristiti, tega je kriva okolnost, da ni bilo moč več vsled pomanjkanja potov izvoziti preostalega debela iz gozdov. Sedaj pa, ko je les dražji in so ceste boljše, se vse deblo izkoristi. Vasi, v katerih se izdeluje smolnice in katran, so siromašne vasi, ki bi brez tega posla niti ne mogle obstojati. V Rusiji obstoja drug način izkoriščanja namreč da se v zaprtih kopah iz ognjevarne opeke, ki so napolnjene s smolnatim lesom in ki se od zunanje strani ogrevajo, dobiva potom suhe destilacije lesno oglje, katranska voda, smolnato-terpentinsko olje in katran. Te peči so mnogo bolj rentabilne, ker se pridobiva tudi terpentinsko olje. Take peči bi se moralo vpeljati tudi v Zlatiboru.

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(9. nadaljevanje.)

S temi besedami se obrne gospod Krej proti vratom. Adolf, ki je sedel malo proč od vzorcev, se skloni črez mizo in pogradi eno izmed mnogih steklenič, ki ga je menda vsled dobro zapečatenega zamaška najbolj interesirala. Vzame v roko svoj žepni nožek in se spravi, da bi odtrgal pečatni vosek. Toda daleč ni prišel! S par skoki je že bil prokurist pri njemu: »Za božjo voljo, Adolf, nehajte! Uničite mi vzorec, ki je pripravljen za analizo! Poleg tega je tu notri jedka tekočina, katera vam bi bila dobro opekla prste, če bi vas ne bil pravočasno zapazil. Ta vzorec je določen za kemika, ki ga bo analiziral, in po tem, kako je tekočina močna, bomo blago plačali. — Take vzorce, ki so določeni za analizo, ki jih je itak lahko spoznati po znamki, ki je pritrjena čez zamašek in na kateri je pritrjen pečat — take vzorce shranite zaradi varnosti v zgornjem predalu v omari, ter me vedno obvestite, kadar kak pride.«

Ko je bila opoldanska ura, so bili bratje z delom gotovi. Vse ofertne vzorce so na novo etiketirali in numerirali in vpisovanje v knjigi došlih vzorcev je že doseglo številko 47.

Ernst je vse vzorce lepo v redu postavil v omari in kot varuh teh zakladov s samozavestnim obrazom spravil ključ v žep.

Popoldne je prišlo še do malega intermezzo z vzorci. Gospod Feldbach je želel namreč videti nek došli čajni vzorec; toda komaj mu ga Ernst ponudi, ga nese pod nos in prav sumljivo poduha:

»Ernst, poduhaj! Ali bi vzel tak čaj, če bi se ga ti ponudilo?«

Ernst poduha in pripomni, da diši čaj po bencinu ali vsaj nečem podobnem.

»Za enkrat to še nič ne dé«, pravi oče, »toda če pustiš čaj še nekaj dni z vzorci kostne masti v isti omari, bo pač kmalu popolnoma parfimiran. Zapomni si enkrat za vselej, da je čaj zelo občutljiva reč, ki se hitro navzame tujega vonja in zato ne sme priti z nobenim drugim blagom v dotiko, posebno pa še ne s tako duhtečimi stvarmi, kot je ravno z bencinom prepojena kostna mast. Tudi za vzorce kave, kakao in korenin ni dobro, da bi bili spravljene z olji, mastmi in kemikalijami v isti omari. Zato si bomo omislili takoj drugo omaro, ki bo služila za vzorce kolonijalnega blaga. Kar se tiče čaja, si moramo za zdaj tako pomagati, da ga shranimo tu v moji sobi. Pozneje, ko se bodo razširile naše čajne kupčije, bomo morali imeti poseben prostor za vzorce čaja in njih preizkušnjo.«

Taki mali dogodki so služili za to, da so sčasoma naučili Ernsta in njegove brate, kako je ravnati z blagom in jih udomačili z vsemi njihovimi posebnostmi.

Z vnetim čitanjem došlih in izišlih pisem so se seznanili z dobavitelji trdke, pri vpisovanju v razne knjige, kot na pr. v zapisnik povpraševanja po vzorcih, v knjigo došlih vzorcev in v špedicijsko knjigo, so se večkrat ponavljala imena posameznih trdk in vrste blaga, in so si jih vsled tega lahko dobro zapomnili. Pregledovanje izišlih in preizkušnja došlih faktur jim je skupno z obravnavanjem vzorcev pripomogla kmalu do dobrega poznavanja blaga in jih seznanila z različnimi vrstami omota, načinu transporta in s pogoji prodaje za posamezne artikule in dežele.

Ko je torej prokurist proti koncu leta pristopil k učencem z zaračunavanjem cen, so se komaj še kaj novega naučili.

»Pri zaračunavanju kupne cene, na katero se opira zopet prodajna cena«, prične prokurist s svojim predavanjem, moramo paziti predvsem na sledeče točke:

1. Na vrsto in način omota in če je omot vključen v ceni, ali ne.
2. Če je blago oferirano za čisto netto težo, ali če velja za brutto za netto, to je brez tare ali povračila za težo omota.
3. Če je tara reelna, to pomeni, da jo dobavitelj določi s tehtanjem,

ali če gre za takozvano fiksno, to je v odstotkih izraženo, neizpremenljivo taro.

»Kot na primer pri kokosovem olju s Ceylona, kjer je bilo kot tara popuščeni 14% cele teže,« mu prekine Fric besedo.

»Popolnoma pravilno, toda samo pri velikih sodih po 5—600 kg, medtem ko pri malih sodkih po približno 215 kg brutto teže, znaša tara okrog 35 kg ali 20% netto IL teže od 180 kg.«

»Pri večini predmetov je pa vendar omot vključen v ceni.«

»Gotovo, pri zelo mnogih in sicer skoro vedno tedaj, kadar gre za takozvani originalni ovoj in ni bilo blago preomotano v drug ovoj, ker je kupec tako želel. V zadnjem slučaju nastopi večinoma pribitek.«

»Kot na pr. pri oleinu in kokosovem olju, kjer smo morali, zato, ker je bil poslan v sodkih, plačati pribitek ene marke za 100 kg,« pripomni Ernst.

»Vidim, Ernst, da ste dobro študirali došle fakture. Toda so pa tudi nekatere vrste blaga, kjer mora kupec, vsaj v tuzemskem ali pa evropskem prometu plačati zavojnino.«

»Pri glicerinu!« zakliče Fric.

»Tudi pravilno! — Zdaj moramo najti še kako blago, ki se oferira brutto za netto.« —

(Dalje prih.)

Racionalnejše izkoriščanje črnega bora obstoja v vaseh Taževu in Trebovo, v poreškem srezu tetovskega okruža, kjer so francoski menihi leta 1880 upeljali francoski način izkoriščanja borov kazar se vrši v Landu pri Bordeaux. V teh vaseh so si kmetje porazdelili bore tako, da ima vsak 100—500 borov, katere oni nazivajo »golide«. Bor, kateri je nad 40 let star, se zarezne pod liko in na zarezanem kraju teče smola, katera se nabira v lončih ter se iz njih od časa do časa odvzame. Tako zarezovanje dreves se vrši 15 let, potem pa se bor poseka za stavben les. Po izčrpanju smole je bor za tehnično uporabo mnogo boljši. Smola se potem predestilira v kotlih, kjer se dobi okrog 25% terpentina, ostanek pa je kalofonij. Kako rentabilen je ta posel se vidi že na tem, da je hektar borovja dajal pred vojno 550 dinarjev letnih dohodkov in pri današnjih cenah blaga samoumevno odgovarja večjo svoto. Samo smole je dajal bor za 150 dinarjev letno. Treba bi bilo najeti Taževce in Trebovce kot potne učitelje ter jih poslati povsod, kjer se nahaja črni bor, da se vpelje ta rentabilna vrsta posla.

Razen tega obstoja še tretji način izkoriščanja borovja odnosno onega dela borovega korena, ki ostane nad zemljo po posekanju borovega debla. Take destilacije obstojajo v Dušču pri Višegradu in v Busovači. V Dušču se nahajata dve instalacije in sicer dela ena s trikloretilenom, druga pa z bencinom. Panji se razdrobijo z dinamonom ali tekočim zrakom. Od 100 kg panjev se dobi 6 kg smole in 4 kg terpentina. 1 panj je navadno 100 do 300 kg težak. Koren se razdrobi in zmelje. Potem se spusti skozi njega para, ter se na ta način dobi 2—4 kg terpentina, nato se koren posuši in polije s trikloretilenom, tekočina odcedi, ter skozi njo pusti para 6 atmosfer ter dobi na ta način 10—12% kalafonije. Lastnik teh instalacij je g. Dimitrij Vasić & Co., instalacije so bile montirane in sicer v Dušču za 2500 kg kalafonije in za 600 kg terpentina pri 12 urnem dnevnem delu v tovarni. Ako pa se dela podnevi in ponoči, je produkcija dvakrat tako velika. Te tovarne bi bile v stanju kriti potrebo na terpeninu in smoli v naši državi. Zato je treba tem tovarnam pomagati s tem, da se jim da potrebne množine borovih panjev na razpolago.

Ker konzum katrana in smolenic polagoma pada, ker namreč nadomešča kataran kolomaz in smolenice pa druga svetilna sredstva, bi se moralo poučiti proizvajalce katrana iz smolnic, da bi izvlačili smolo na francoski način in pridobivali terpentinsko olje ter kolofonijo ali pa da bi izdelovali na ruski način v premičnih pečeh kataranovo vodo, smolnato-rumeno terpentinsko olje, kataran in lesno ogelje. Inicijativo, da bi se to vpeljalo bi moralo prevzeti ministristvo trgovine in industrije ter osnovati in instalirati prve v to svrhu potrebne naprave na kmetih za vzor.

Narodno gospodarske zadeve. Industrija.

Nova tovarna za topove in strelivo na Češkoslovaškem. Češka komercialna banka in Banka češkoslovaških legij osnujejo delniško družbo pod imenom: Tovarna za topove, municijo in kovinske izdelke.

Denarstvo.

Statistika vlogov kr. pošto-čkovnega urada v Ljubljani v mesecu juniju 1922: Vlogov je bilo 116.056 v znesku Din. 199.611.796.31, od tega v kliringu 3718 v znesku Din. 56.911.458.64, vplačano pri naši blagajni 527 v znesku Din. 11.923.352.69, izplačil je bilo 48.483 v znesku Din. 198.655.908.75, od tega v kliringu 2772 v znesku Din. 56.911.458.64 par, izplačano pri naši blagajni 982 čekovnih nakaznic v znesku Din. 8 milijonov 202.219.55 in 1778 blagajničnih čekov v znesku Din. 50.112.321.34.

Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 30. junija je bilo za 4.808.6 milijonov papirnatega denarja v prometu.

Carina.

Znižanje aggia na carino v Italiji. Aggio na carino je za dobo 1.—16. julija

znižana v Italiji na 3.99 lir za 100 zlatih lir.

Promet.

Letalski poštni promet med Češkoslovaško, Poljsko in Madžarsko se otvoril 16. t. m. Zračna pošta bo sprejemala pisma, dopisnice, tiskovine, trgovske papirje in vzorce blaga. Poleg poštne bo plačati še posebno doklado za zračno ekspedicijo.

Trgovski register.

Vpisi v trgovski register. Vpisale so se nastopne firme: Belca, občina Dovje: »Belca«, lesna industrijska družba z o. z. Krško: »Terrax«, industrija kemično-tehničnih izdelkov Franc Xav. Aumana sin in drug. Ljubljana: Jurca & Simončič, trgovina s filatelističnimi znamkami in z vsemi predmeti, ki spadajo v filatelistično stroko. Ljubljana: Kalmus & Ogorelec, Ljubljana, trgovina s pečmi, štedilniki in stavbnim gradivom. Ljubljana: A. Kastrev & Co., izdelovanje in prodajanje perila, bluz in predpasnikov. Ljubljana: Kmet & Lubšina, trgovina s perutnino in divjačino. Ljubljana: »Zora«, družba z omejeno zavezo, razpečevanje kemično-tehničnih pridelkov. Rakek: Levstek & Oblak, trgovina z mešanim blagom. Vič: Gale Ivan in drug, izdelovanje cementnih predmetov.

Ljubljanski veliki sejem.

II. Ljubljanski veliki semenj 1922. Naznanjamo vsem interesentom, da je ministarstvo pošta i telegrafa v Beogradu dovolilo uporabo pisemskih reklamnih znamk, katere se sme nalepljati na vse pisemske pošiljke v kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Reklamne znamke Ljubljanskega velesejma so zelo lično izdelane. Da se jih zamorejo tukajšnje tvrdke posluževati tudi za dopise, namenjene v inozemstvo, izdelane so znamke v več jezikih, in sicer: slovensko, hrvatsko, srbsko (cirilica), francosko, češko in nemško. Vsa ona cenjena podjetja, katera se jih nameravajo poslužiti, naj zahtevajo takoj v Uradu Ljubljanskega velesejma število in v katerem jeziku, da se jim določi brezplačno. Trgovci in obrtniki, prijavitelji svoje udeležbe kot razstavljalci na Ljubljanskega velesejmu takoj, ker je samo še nekaj kvadratnih metrov na razpolago. Opozorjamo, da prepozno došle prijave vsled pomanjkanja prostora žal ne bomo zamogli več sprejemati. To velja posebno onim zamudnikom, kateri so že lansko leto prišli s svojo prijavo zadnjih 14 dni pred otvoritvijo semnja, nadlegovali po več dni sejmski urad, kateri jim pa ni mogel dodeliti niti najmanjšega prostora več. Čas beži, kdor poprej pride, poprej melje in boljše melje.

Razno.

V Zagrebu se je ustanovil generalni konzulat kraljevine Grške. Konzulat je začel poslovati dne 15. t. m. Uradni prostori se nahajajo na Jelačičevem trgu št. 24. Delokrog konzulata obsega Slovenijo, Hrvaško in Slavonijo.

Znižanje železniških tarifov na Angleškem. »Pall Mall and Globe« poroča, da bodo s 1. avgustom znižani na Angleškem železniški tarifi za 12 odstotkov.

Novi avstrijski stokronski bankovci. Avstrijska republika bo potegnila iz prometa stare 100 kronske žigosane bankovce z datumom 2. junija 1912 ter jih zamenja za 100 kronske bankovce z datumom 2. junija 1922.

Znižanje obrestne mere na Angleškem. Angleška banka je znižala diskontno mero na 3 odstotke.

Zniževanje delavskih mezd na Moravskem. »Prager Presse« poroča iz Moravske Ostrave, da so delavci sprejeli kolektivno pogodbo v tekstilni industriji in znižanje mezd za 10 odstotkov, ki so ga predlagali delodajalci, ki so se tudi obvezali, da bodo dali vsakemu delavcu brezplačno pet metrov sukna.

Povišanje železniške tarife v Madžarski se pripravlja za 1. september, in sicer za 50 odstotkov.

Znižanje bančnega diskonta v Italiji. Z dnem 11. t. m. se je znižal v Italiji diskont od 6 na 5 in pol odst.

Izgledi vinske trgateve v Avstriji. Po poročilu ministristva za poljedelstvo

obeta letošnja vinska trgatev doseči rekord. Če bo v avgustu še kaj toplih tednov, cenijo vinski pridelci na poldrugi milijon hektolitrov. Avstrija sama pa konsumira letno 1.2 milijona hektolitrov.

Tržna poročila.

Žitni trg. V Vojvodini so bile cene žitu sledeče: pšenica 14.30 K, ječmen 11.00 K, koruza 11.90 K, pšenična moka (št. 0) 21.70 K. — Tendencia neizpremenjena.

Novosadski produkti trg. Pšenica (Bačka) 1420 K, koruza stara 1195 K, moka št. 0 2180 K, fižol 1050 K, svinjska mast 104 K. Kupčija mrtva, tendenca padajoča.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.29—0.35, Berlin 21—23, Budimpešta 6.90—7, Italija 3.78—3.79, London 372, Newyork 81.50—82, Pariz 673—680, Praga 175—180.50, Švica 1600—1620. Valute: dolarji 81.50—82.50, češke krone 173—175.50, 20 kron v zlatu 225, napolendori 300, nemške marke 19.50—23, italijanske lire 375—376.

Jadranska banka 423—450.

Ljubljanska kreditna banka 224.

Slavonska banka 111—112.

Slovenska eskompt. banka 168.75.

Ljublj. strojne tovarne 204.

Trboveljska premogokopna družba 240.

Beograd: Berlin 19.59, Pariz 675, Bukarešta 49, London 378, Praga 176, Dunaj 0.32, Newyork 840, London 375, nemške marke 21, leji 48.25, francoski franki 660.

Curih: Berlin 1.25, Newyork 522.25, London 23.19, Pariz 43.10, Milan 23.60, Praga 11, Budimpešta 0.40, Zagreb 1.55, Sofija 3.35, Varšava 0.0950, Dunaj 0.02, avstr. žigosane krone 0.02 in 3 osminke.

Berlin: Italija 1985—1990, London 1935.05—1939.95, Newyork 439.45 do 440.55, Pariz 3615.45—3624.55, Švica 8439.40—8460.60, Dunaj 1.5350—1.5950, Praga 868.90—871.10, Budimpešta 33.95 do 34.05, Bukarešta 250, Zagreb 525, Sofija 269.65—270.35.

Izvanredni občni zbor Kraljeve dvorne specije »Orient« d. d. v Mariboru.

Dne 10. julija 1922 se je vršil izvanredni občni zbor Kraljeve dvorne specije »Orient« d. d. v Mariboru, in sicer v družbenih prostorih.

Predsednik g. Janko Tavčar, industrijalec v Mariboru, je pozdravil navzoče, nakar je podal besedo članu upravnega odbora in ravnatelju družbe g. Albert Pečevniku.

Slavni občni zbor!

Na seji dne 15. maja mi je upravni odbor kot svojem članu poveril nalog, da izdelam in pripravim vse potrebno za današnji izvanredni občni zbor, kateremu naj predložim poročilo o dosedanjem delovanju družbe. Predno preidem na poslovno poročilo, nalaga mi tužna dolžnost, da opomnim občni zbor na občutno izgubo, ki je zadela »Orient« d. d. s smrtjo zaslužnega podpredsednika in člana upravnega odbora pokojnega g. Anton Kolencu. V gospodu Kolencu je »Orient« d. d. izgubila nad vse marljivega sodelavca, upravni odbor pa izredno priljubljene člana in svetovalca, kateri se je ob vsaki priliki neumorno in vestno zanimal za dobrobit in razvoj družbe. Večni mu pokoj!

Na ustanovnem občnem zboru delničarjev dne 19. januarja smo razglasili razloge, koji so nas napotili k ustanovitvi lastne stanovske mednarodne specijske tvrdke in sem mnenja, da nam ni potreba tega danes ponoviti.

Dotakniti se hočem ponovno samo glavnih potez, monopol našega mednarodnega prometa so imele pred vojno, kakor tudi po vojni, skoro izključno inozemske nam tuje specijske firme. V Jugoslaviji nismo imeli za to izvežanih strokovnjakov. Zaradi tega se tudi naše banke in trgovci niso zanimali za enaka podjetja, osobito po vojni, ko niso bile prometne razmere urejene, pričeli so k nam trumoma prihajati inozemci in ustanavljati svoje podružnice v vseh važnejših trgovskih centrih Jugoslavije.

Na raznih trgovskih sestankih se je vprašanje lastne stanovske specije in carinskega posredništva nešteto krat ventiliralo ter slednjič zaključilo, da se stori vse in pripravi teren, za ustanovitev lastne domače specijske firme. Ob priliki ustanovitve, delale so se »Orient« d. d. vsemogoče težkoče, od strani prizadetih, a vse te težkoče in nasprotstva je »Orient« d. d. srečno premostila. Ze danes smo lahko ponosni na naše skupno delo, katero je v blagor in ponos kakor tudi v ugled našemu trgovstvu.

Ze pred ustanovnim občnim zborom pristopila je kot delničarka naše družbe v interesno skupnost »Čehoslovaci« d. d. udruženje čehoslovaških spediterjev v Pragi. V tej družbi je udruženih nad 130 čehoslovaških spediterjev. »Čehoslovaci« ima v čehoslovaški republiki in izven njenih mej med drugim v Trstu, Berlinu, Hamburgu in Zofiji svoje podružnice. Med imenovano in našo družbo vlada najpristraneje razmerje.

(Dalje prih.)

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leto 1896

Ustanovljeno leta 1896

BERSON

Gumljevi napetniki in podplati

Vam ohrani obuvale trpežno in lepo.

Berson-Kaučuk d. d. Zagreb, Wilson trg 7.

The „Oliver“

najboljši in najcenejši

pisalni stroj

Zastopstvo in zaloga

Ivan Galšek

papirna trgovina

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2.

ŽAGA

z enim ali dvema polnojarmenikoma, z bogato okolico na lesu, se kupi ali vzame v najem za daljšo dobo. Tudi soudeležba ni izključena.

Cenjene ponudbe pod »Strokovnjak« na upravo lista.

Na drobno!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Na debelo!

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino

in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlensen)

nasproti Križanske cerkve.

Tovarna lesenih žeblicev

„ZORA“ d. z. o. z.

Črnomelj

nudi najboljše lesene žeblice za čevljarje.

Izdelani so po najnovejšem ameriškem načinu ter so neprekosljive vrednosti.

Javno skladišče in prevozna družba d. d. v Celju.

Poziv na subskripcijo novih delnic II. emisije.

Upravni svet Javnega skladišča in prevozne družbe d. d. v Celju, pooblaščen za to s sklepom rednega občnega zbora delničarjev z dne 27. aprila t. l. razpisuje zvišanje delniške glavnice

od 3.000.000— na 6.000.000— K

z izdajo

750 novih delnic po 4000 K nom.

ob nastopnih pogojih:

1. Dosedanjim delničarjem pripada pravica subskribirati na podlagi 1 stare 1 novo delnico po tečaju 4200 K tel quel.

2. Od starih delničarjev neprevzete delnice se repartirajo novim delničarjem potom upravnega sveta po kurzu 5200 K tel quel. Za nedodeljene delnice se vrnejo vplačila do 15. avgusta 1912.

3. Subskripcija se vrši od 15. do 31. julija 1922.

4. Protivrednost subskribiranih delnic je vplačati najpozneje do 31. julija 1922.

5. Kot podpisovalnice se določijo:

a) Ljubljanska kreditna banka podružnica Celje;

b) Prva hrvatska štedilnica podružnica Celje;

c) Posojilnica v Celju.

6. Nove delnice so deležne dobička za poslovno leto 1922.

7. Ažijski kurzni dobiček se dodeli po pokritju izdajnih stroškov v smislu § 32. družbinih pravil glavničnemu rezervnemu skladu.

CELJE, dne 10. julija 1922.

Upravni svet.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Špecialiteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Kraljeva dvorska spedicija

„ORIENT“

mednarodna trgov. - spedijska in skladiščna d. d. v Mariboru.

Podružnice: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Rakek, Jesenice, Bakar, Subotica.

Obavlja vse v spedijsko in carinsko stroko spadajoče posle, točno in po zmernih cenah. Oskrbi odobrenja za nakup deviz.

Se priporoča kot domače od trgovcev in industrijcev ustanovljeno podjetje.

10-4

Vsa pojasnila brezplačna.

Za veletrgovce, tovarnarje in družbe!

Prav dobro kvalificiran davčni nadzornik, z dolgoletno prakso pri odmeri davkov, dober poleg davčne stroke posebno še v konceptu, želi stopiti v privatno službo, najraje v Ljubljani. Privadil bi se v kratkem knjigovodstva in drugega trgovskega poslovanja. — Stopi tudi v družbo s podjetnimi, kapitalno močnimi trgovci, kateri družbi bi dal za event. pozidavo 40 arov mereče, 400.000 kron vredno stavbišče, ležeče v ljubljanski okolici ob glavni državni cesti, na zelo lepem kraju, pol ure od središča Ljubljane.

Ponudbe za prvo kakor tudi drugo, s kolikor mogoče natančnimi podatki, sprejema iz prijaznosti uprava »Trg. lista« pod »Vesten uradnik, ozir. družabnik«. Ravnotam izvedo interesentje prostor stavbišča in pa pravi naslov v svrhu direktne korespondence.